

Sejneńskie Pogranicze laureatem Europejskiej Nagrody Kultury Księżniczki Małgorzaty

Sejneńskie Pogranicze zostało laureatem Europejskiej Nagrody Kultury Księżniczki Małgorzaty, przyznawanej przez Europejską Fundację Kultury z siedzibą w Amsterdamie. Nagroda, której fundatorką jest Małgorzata Księżniczka Niderlandów, przyznawana jest za tworzenie kultury przyczyniającej się do pozytywnych zmian w Europie. Każdego roku wyróżnione zostają osoby lub organizacje, które poprzez różne formy ekspresji artystycznej i filozoficznej refleksji kształtują postawy wspólnotowości i otwartości w Europie.

Wśród dotychczasowych laureatów znaleźli się m.in. John Akomfrah (brytyjski pisarz i reżyser filmowy), Borka Pavi ević (serbska dramaturg i działaczka społeczna, założycielka Centrum Kulturowej Dekontaminacji w Belgradzie), Aslı Erdogan (turecka pisarka i dziennikarka), Kretakor (węgierskie centrum sztuki współczesnej), Visual Culture Research Center (ukraińskie centrum badań nad sztukami wizualnymi będące platformą współpracy między naukowcami, artystami i działaczami społecznymi), Teatro Valle Occupato (włoski zespół teatralny, który chcąc zapobiec prywatyzacji rzymskiego teatru, rozpoczął strajk okupacyjny, później uspołeczniał tę przestrzeń rozpoczynając w niej działalność artystyczną i społeczną na nowych zasadach - współpracy pracowników i widzów), Luc Mishalle (saksofonista i kompozytor, dyrektor MET-X - muzycznego centrum w Brukseli), Stuart Hall (pochodzący z Jamajki kulturoznawca, działacz polityczny i społeczny) i Navid Kermani (niemiecki pisarz i orientalista).

W 2018 roku przypada jubileuszowa dziesiąta edycja Nagrody, która po raz pierwszy wędruje do Polski. Tegoroczne rozdanie odbywa się pod hasłem „Odważni obywatele”. Europejska Fundacja Kultury pragnie w ten sposób dostrzec i promować odważnych liderów zmian kulturowych, którzy inspirować tworzenie trwałych alternatyw społecznych, otwartych na wizję integracji europejskiej.

Niezależne, międzynarodowe jury, którego posiedzenie odbyło się w Amsterdamie w dniach 8-9 stycznia, wybrało jako tegorocznych laureatów Pogranicze oraz Forensic Architecture. Laureaci otrzymają po 25 tysięcy Euro. Obie organizacje zostały nagrodzone za determinację w zajmowaniu się – choć w różnej skali i w odmienny sposób – najpilniejszymi wyzwaniem współczesności. Pogranicze zostało docenione za ocalanie poprzez sztukę wielokulturowych tradycji i przywracanie ich społeczeństwu za sprawą innowacyjnych form sztuki i edukacji oraz pracy z młodym pokoleniem. W uzasadnieniu Nagrody czytamy: Pogranicze przez 28 lat swojej działalności stało się żywą, kulturalną agorą, przestrzenią pracy nad pamięcią oraz centrum refleksji nad złożoną historią i tradycją Sejn, Polski i obszarów pogranicza Unii Europejskiej.

Drugim tegorocznym laureatem jest Forensic Architecture, które docenione zostało za działalność w dziedzinie architektury eksperymentalnej, łączenie dyscyplin naukowych i artystycznych w innowacyjnych badaniach i twórczości multimedialnej; odwoływanie się do różnych dziedzin sztuki, nauki, prawa i antropologii w celu odważnego poszukiwania prawdy w świecie post-prawdy.

Działalność obu laureatów wychodzi na przeciw głębokiej i pilnej potrzebie tworzenia nowych form obywatelskiego zaangażowania przez sztukę i otwierania nowych przestrzeni kulturowych opartych na wartościach humanistycznych, sztuce współistnienia i empatii. Choć różnią się one znacznie pod względem metod i środowisk pracy, obie organizacje pochylają się nad najdrobniejszymi elementami codziennego życia w sposób, który gromadzi wiedzę i buduje więzi między społecznościami oraz między ludźmi i instytucjami. Poprzez swoją twórczość dają głos tym, którzy nie są

słyszani i przyczyniają się do tego, że niematerialne stają się widoczne.

Ceremonia wręczenia Nagrody przez byłą przewodniczącą Europejskiej Fundacji Kultury, Jej Wysokość Księżniczkę Niderlandów Małgorzatę, odbędzie się 16 maja 2018 roku w teatrze Stadsschouwburg w Amsterdamie. Uroczystość zostanie poprzedzona cyklem debat i warsztatów w dniu 15 maja, które zgromadzą około stu osób z organizacji należących do sieci współpracy EFK. Uczestnicy będą wspólnie poszukiwać odpowiedzi na pytania dotyczące tego, jakie działania należy podejmować w kulturze w obliczu wyzwań, przed którymi staje współczesna Europa i procesów powodujących przyspieszoną polaryzację oraz izolację wielu jednostek i grup społecznych. To spotkanie pod nazwą „Challenge” [Wyzwanie] toczyć się będzie w trzech blokach tematycznych: Alternatywne Rozwiązania Systemowe, Społeczeństwo Obywatelskie oraz Równość i Różnorodność.

W ramach przygotowań do uroczystości wręczenia Nagrody, zespół EFK odwiedzi Międzynarodowe Centrum Dialogu w Krasnogrudzie. Powstanie także krótki film prezentujący pracę Pogranicza.

Źródło: Ośrodek "Pogranicze-sztuk, kultur, narodów"

